

Újabb elismerés: az 1968-ban a Móricz Zsigmond Gimnáziumban érettségizett **Somogyi Péter neurobiológus**, az Oxfordi Egyetem Anatómiai Neurofarmakológiai Intézetének igazgatója kapta az idén a **Semmelweis Budapest Awardot**.

Felemelő érzés volt jelen lenni és képviselni a kitüntetett egykori alma máterét a díjátadó rendezvényen. Az ünnepi tudományos ülést a Magyar Tudományos Akadémián rendezték.

A díjátadó ünnepségen részt vett: a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, Dr. Pálincás József és előző elnöke, Dr. Vizi E. Szilveszter, a Semmelweis Egyetem rektora, Dr. Szél Ágoston és előző rektora – a díj alapítója –, Dr. Tulassay Tivadar, valamint a tudományos élet számos meghatározó képviselője is.

Dr. Szél Ágoston rektor megnyitójában elmondta, hogy a Semmelweis Budapest Awardot idén harmadszor adják át a tudomány legkiválóbb művelőinek. A díjat olyan nemzetközileg elismert eredményeket felmutató külföldön dolgozó, orvosbiológiai kutatásokat végző tudós kaphatja, akinek kutatásai az emberiség javát szolgálják, és új utat mutatnak az élő természet megismeréséhez, teljesítménye méltó az intézmény névadója, Semmelweis Ignác szellemiségéhez.

A Semmelweis Egyetem szenátusa által 2009-ben alapított elismerést most harmadik alkalommal ítélték oda, 2010-ben Jeremy K. Nicholson, a London Imperial College professzora, tavaly pedig Sir George Radda, az MRI magyar származású atyja vehette át a díjat.

Dr. Hunyady László rektorhelyettes a kitüntetés átadása előtt méltatta a világhírű agykutató munkásságát, megemlítve, hogy Szentendrén született és itt végezte gimnáziumi tanulmányait kitűnő eredménnyel.

Somogyi Péter évtizedek óta a magasabb rendű idegfunkciók úttörő kutatója, a gondolkodást, az emlékezést, az agy információfeldolgozó képességét vizsgálja. Iskolateremtő agykutató, az Oxfordi Egyetem Anatómiai Neurofarmakológia Intézetének igazgatója. Elsőként dolgozta ki az agykérgi sejthálózat leírásának módszerét, beleértve az idegsejtek különféle típusainak azonosítását, azok térbeli és időbeli együttműködését.

Fiatalkori felfedezése teremtette meg az alapját egy, a skizofrénia gyógyítására alkalmas készítmény kifejlesztéséhez. Később egy tanítványával, Nusser Zoltán professzorral egy receptortípus lokalizálásával megállapították, hogyan hatnak arra bizonyos drogok, altatók vagy az alkohol. Ezzel a felfedezéssel több kóros folyamatot és gyógyszerhatást tudnak magyarázni. Ez a koncepcionális előrelépés óriási fejlesztési folyamatokat indított el. Somogyi Péter munkásságának lényege az agy működési mechanizmusának megértése, emberek millióit érintő neurológiai betegségek gyógyítását segítheti elő az epilepsiától a Parkinson-kóron át a szorongásig.

Jelenleg az agyban lezajló események és a viselkedés közti időbeni kapcsolatot vizsgálja. Az általa bevezetett módszerek világszerte széles körben elterjedtek. Az Angol Királyi Akadémia rendes tagja, és 2011-ben elsőként nyerte el az agykutatók Nobel-díjának tartott Brain Prize elismerést két magyar kutatóval – Buzsáki Györggyel és egykori tanítványával, Freund Tamással – közösen. Munkásságát számos más nemzetközi díjjal is elismerték.

A díj átadása után Somogyi Péter megtartotta angol nyelvű díszelőadását. A tőle megszokott szuggesztív stílusban foglalta össze kutatásainak irányát és eredményeit. Előadásából kitűnt, hogy milyen nagy jelentőséget tulajdonít a tudományos munkában a kooperációnak és a jól képzett utánpótlás nevelésének. Az előadásban nagy tisztelettel említette egykori mestereit: Dr. Benedeczy István biológus professzort, akitől Budapesten a Kőrbonctani Intézetben tanulta meg az orvosbiológiai kutatás módszertanát és etikáját, és büszkén vallja magát Szentágothai János tanítványának is. Oxfordi munkásságának mindvégig önzetlen és lelkes mentora volt az ugyancsak világhírű Dr. David Smith farmakológus professzor, aki szintén jelen volt a kitüntetési ünnepségen. A mára már nemzetközi hírnévnek örvendő tanítványok neve (Freund Tamás, Nusser Zoltán) mellett elhangzott három igazán fiatal ember neve is, akik az általa meghirdetett Oxfordi Ramon y Cajal ösztöndíj pályázat nyerteseiként, a középiskola padjaiból kerültek az oxfordi laboratóriumába a kutatómunka közelébe. Közülük Szigeti Viktor (Móricz Zsigmond Gimnázium, Szentendre), az első pályázat nyertese munkájával: egy új idegsejt (Borostyán sejt) mikroszkópból történő megrajzolásával a Neuron folyóirat címlapjára került.

An Ivy cell from the rat hippocampal CA1 area. P. Fuentealba et al., Neuron, 2008. 57. 917-929.
Neuron reconstruction: Viktor Szigeti, Moricz Zsigmond Gimnázium, Szentendre

Az előadás végén nagy horderejű döntést jelentett be: a díjjal járó tízezer eurót felajánlotta a Semmelweis Egyetem kivételes tehetségű fiatal kutatóinak támogatására szolgáló alapítvány létrehozására. A Harvard Egyetem magyar származású professzora, Stephen W. Kuffler (1913-1980) nevét viselő alapítványt heten hozták létre, köztük 3 Nobel-díjas. Magyarországról Vizi E. Szilveszter, az MTA korábbi elnöke csatlakozott a kezdeményezéshez.

Az önzetlen felajánlást és a magas színvonalú előadást hosszan tartó tapssal jutalmazta a hálás közönség.

Véletlen egybeesés, hogy a Somogyi Péter által 8. alkalommal kiírt Ramon y Cajal ösztöndíj pályázatot éppen ezen a héten ismerhetik meg Szentendre, Csíkszereda és Dunaszerdahely középiskolásai.

Maknics Gábor tanár
Prikler Gergely tanuló (13.E)